



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

DE || LIBERTATE || CHRISTIANA ||

Lensaeus, Johannes

Antverpiae, 1590

Capvt XV. Ex variis necessitatū generibus, quænam ea sit, que
aduersectur credendi libertati.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-46059](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-46059)

756 DE CHRISTIANA LIBERTATE
omnino in vllam virtutem potestatem habent Reges
ac Principes: quoniam & illas, vt ad vitam perueniatur
æternam, diuina benignitas largiri dignata est: &
tamen constat, eos scelera, quæ virtutibus memoratis
contraria sunt, posse punire: vt adulterium, quod est
pudicitia coniugali contrarium; vt homicidium, vt
rapinas, quæ iustitiæ aduersantur. Denique tamen
potestatem in ipsam fidem nullam habent, vt eam
possint cuiquam extorquere, aut pro arbitrio suo com-
mutare: tamen fidem Christianam, sicut eam inue-
niunt à Christo Domino conditam, & ab Ecclesia Dei
sibi traditam atque ministratam, & debent & possunt
sue potestatis, suarumq. legum seueritate propugnare.

CAPVT XV.

*Ex variis necessitatum generibus, quanam ea sit, qua
aduersetur credendi libertati.*

AT libera, inquis, fides est, nec potest libertas cõ
necessitate cõsistere, eademque in sede morari.
Quam libertatem dicis? illamne ex qua liberum pal-
sim arbitrium nominatur? sed hoc vos deleuistis de
natura mortalium, eamque doctrinam, quæ à nobis de
libero hominis arbitrio traditur, tanquam è Philoso-
phia gentilis haustam fontibus, repudiandam asseritis
Christiano. Cur ergo hanc credendi libertatem per
nos tolli querimini, quã ipsi doctrine professione sus-
tulistis? An libertatẽ intelligis Christianam? sed quid
magis Christianum, quàm ea necessitas quæ à nouis
reuocat, & ad meliora compellit? Nam si esset à Chri-
stianis instituta omnis omnino aliena compulsio; non
esset impletum, aut vnquam implendum in Christi Ec-
clesia, quod Euãgelica parabola præceptum seruis esse
significat, vt ad paratas nuptias, quoscunque in vijs &
sepibus inuenissent, introire compellerent. Necessita-
tes

tes igitur distinguendæ sunt, vt intelligi possit quænam
 ea sit quæ veræ fidei libertati aduersetur. Est enim orta
 quædam ex Dei præcepto necessitas obtemperandi,
 de qua scriptum est: Necessitati subditi estote, nõ tan-
 tum propter iram, sed etiam propter conscientiam.
 Neque id dictum esset à Paulo, si eius generis necessi-
 tas, veræ fidei libertati repugnaret. Imò verò cum non
 deessent Pauli temporibus, qui parendi Principibus
 præsertim Gétilibus necessitatem, Christianæ liberta-
 tis beneficio aduersari censerent, indignumque duce-
 rent impijs hominibus subijci Christianos; hunc ille
 errorem corrigit, & ordinem illum naturalem morta-
 lium paci accommodatum, quo alij alijs temporaliter
 gubernandis præsumt, cõseruari iubet: propterea quòd
 eum ordinem non modò libertas Christiana non in-
 firmet, verum etiam confirmet, atque stabiliorem effi-
 ciat. Itaque libera licet sit fides, tamen eam obtempe-
 rare necesse est: & quamuis liberum est credere vel nõ
 credere, ex illa naturali arbitrij libertate, quam nõ ag-
 noscitis, quia vos ipsos ignoratis; tamen necessitatis
 etiam est credere, propterea quòd si diuinæ voluntati,
 si verbo Dei parère volumus, credamus oportet, atque
 ex fide, Euāgelij præcepta seruemus. Sed alia quædam
 est necessitas quæ dicitur coactionis, de qua loquitur
 idem Apostolus in posteriore ad Corinthios: Vnus-
 quisq; prout destinavit in corde suo, nõ ex tristitia, aut
 ex necessitate. Hilarè enim datorè diligit Deus. Ab hac
 necessitate libera fides est; maximè si pia est. Nã, quæ-
 admodum scriptum est, Dæmones quoque ipsi credunt
 & contremiscunt: coacti ergo & inuiti credunt, qui
 mallent neque esse, neque experiri se quòd crederent.
 Sed Christiana & verè pia fides, quæ per dilectionem
 operatur, huius necessitatis expers est. Nihil enim
 quod rectum sit, inuita & tristis exsequitur, sed officium
 suum lubens atque alacris facit. Siue dāda eleemosy-
 na est,

2. Cor. 9.

na est, siue Dei verbum audiendum, ac siue religionem Deo, siue operam suam proximo deferat. lata peragit, quod Deo fore gratum intelligit. In quibus talis inest fides cogendi non sunt tanquam inuoluntarij, neque urgendi sunt velut stimulis, vt qui iam vltro suoque impetu currant. Verum alios reperias, quorum est vel nulla adhuc fides, vel ea sanè languidior. Si nulla est, concipi ex doctrina, metu adiuuante, potest, quia scriptum est: A timore tuo, Domine, cōcepimus, & peperimus spiritum salutis. Si languida est & dormiens, nō ei est vtile, vt sit ab hac necessitate libera, quæ cōpellit ad bonū. Excitanda erit tāquā de somno graui, & subinde acrius exstimulanda. Id autem non solūm verbo fit exhortationis, quo ad eleemosynarum largitionem alacri animo faciendam, beatus Apostolus suos Corinthios inflammabat; verum etiam per idoneas superiorum leges, incusso metu atque terroribus. Sicut igitur peccant dominandi superbia, qui subditorū prompta obedientia ad potentiae ostentationem aut gloriam aut quæstum abutuntur: ita etiam bene subditis suis consulunt, qui prudenti seueritate legum, partim cohibent à virijs, partim ad benefaciendum stimulos addunt. atque vt illi fidem liberam, quantum in ipsis est situm, in seruitutem redigunt (nunquam enim reuera pia & religiosa fides libertatem suam est amissura) ita isti ad veram fidei libertatem & augendam, & constantius retinendam, permagno sunt adiuumento. Quod autem ais, Christum cum ad quempiam venit, non instare, sed potius pulsare ac dicere: Aperi mihi, soror mea sponsa: id propterea neque verum est generatim, & tuo instituto nihil seruit, quod non omnes ad quos venit Christus, vt in ijs domicilium inueniat, tales sint vt ijs dicere possit: Aperi mihi soror mea, amica mea, columba mea, immaculata mea. Neque enim adhuc Paulus, cum Saulus esset, minasque & cædes spiraret in

*Isaie 26. Se-
cundum 70.*

Cantic. 5.

in Christi discipulos, soror & sponsa Christi, sed alienus & hostis; neque columba gemens, sed lupo saeviens; neque immaculatus, sed varijs criminibus foedè erat grauitèrque pollutus. Et ideo Christus non leniter aperiri sibi tanquam ab amica postulauit; sed, sicuti suprà dictū est, fores cordis eius, & interiùs commouendo, & foris deiiciendo atque excæcando, vehementer dureque concussit. Cùm enim toties aperiamus Christo ianuam cordis nostri, quoties aut præcepta eius aut consilia in cor nostrum admittimus, & vel iustificamur primùm, vel in iustitia magis magisq. proficimus: non eadem tamen primi ingressus, quæ posteriorum est ratio. Primò enim ingreditur vt sponsam sibi faciat atque coniungat: posterioribus (vt loquitur Ambrosius) incrementa gratiæ secum vehit, dum venit vt gratiarum operetur augmenta, vt cumulet atque ornent potioribus virtutum bonis. Primò per spiritum timoris, quem præmittit, aditum sibi facit domicilium quæ præparat: posterioribus suauiter sese insinuat per incrementa charitatis. Est præterea aliqua quadam concupiscentiæ & ignorantæ necessitas, in qua peccati seruitus intelligitur; quæ propterea necessitas dicta est, quòd nostris eam viribus, nisi gratia specialis opem ferat, vincere atque excutere nequeamus. Propter hanc necessitatem pia ad Deum fides clamat: De necessitatibus meis erue me. Ab hac necessitate tunc est libera fides, cùm infusa charitas concupiscentiæ regnum euerterit: nec sic tamen libera est, quin se cupiat magis magisque liberari, quam diu caro concupiscit aduersus spiritum, & legem habemus in membris nostris, repugnantem legi mentis nostræ. huius denique necessitatis, quæ sub ignorantæ & cupiditatis iugo infeliciter agitur, adiutores sunt & dæmones, cùm ad peccata suggestionibus prauis instigant; & homines, improbi cùm adhibita extrinsecus violètia, pec-

care compellunt. Quippe & illa imputantur peccata, quæ non delectationis illecebra committuntur, sed causa deuitadæ molestiæ alicuius aut doloris aut mortis. Nam & hæc, inquit Augustinus, dicuntur quadam necessitate committi, cum omnia superanda sint amore & delectatione iustitiæ. Hoc ille lib. 2. contra Pelag. cap. 10. Itaque, vt ex ijs quæ dicta sunt, breuem responsionis summam conficiam, sicut credendi libertati naturali, quæ de libero cuiusque arbitrio est (quamuis sine Christi gratia nemini ad credendum sufficiat) contraria est necessitas illa naturalis, qualè in suis moribus bruta patiuntur, & illa quæ vel de prædestinatione & præscientia Dei, vel operatione, ab hæreticis nostræ ætatis inducitur, ita libertati fidei, quæ dicitur Christiana libertas, propriè postremum illud necessitatis genus aduersatur, hoc est, necessitas ea quæ peccare & infideliter agere cogit. Quæ verò ad ea quæ bona & sancta sunt cogit, rätum abest vt impediat vel minuat, vt etiam promoueat atque adiuuet veram fidei pietatisque libertatem. Subseruit enim hæc Dei gratia, qua homines ab infidelitatis erroribus, & vitiorum dominatu liberantur, quæ sola vera est & Christiana libertas. velut cum flagellat filium pater, ac verberibus vel pigritiam excutit, vel malitiam coërcet, vel à luxu & lasciuia reuocat, vel retundit superbiam, vel errata corrigat infirmioris ætatis, quid aliud quàm mirificè promouet in eo libertatem Christianam, qua ab improbißimis dominis, hoc est, cupiditatibus vel erroribus liberetur?

CAPVT